

Een beleidsvisie op seksualiteit en lichamelijke integriteit

Motivering en situering

Een uitgewerkte visie op seksualiteit en lichamelijke integriteit is een noodzakelijk onderdeel van een beleid van een organisatie die bezig is met zorg, opvang, opvoeding of begeleiding van jongeren. Een visie moet richting geven aan het verbeteren van de zorg en veiligheid van jongeren, het verhogen van de professionaliteit van de medewerkers en het bevorderen van de communicatie met alle betrokkenen over de verwachtingen en keuzes.

Onze basisvisie luidt dat 'seksualiteit een positief aspect is van de kwaliteit van het leven en van relaties'. Seksualiteit zien we als een groeiproces waar steun en begeleiding bij hoort, in een positief en veilig klimaat.

Vanuit een kinderrechtenperspectief ijveren wij voor een beleid rond seksualiteit dat niet enkel is gericht op bescherming. We zien seksuele gezondheid en ontwikkeling als belangrijke rechten van jongeren. Seksuele gezondheid vereist de mogelijkheid om prettige en veilige seksuele ervaringen op te doen, vrij van dwang, discriminatie of geweld.

Onze beleidsvisie is gebaseerd op een aantal bestaande, relevante, denkkaders:

Het ontwikkelingskader:

De seksuele ontwikkeling is een universeel proces, dat elk individu doormaakt, en dat grotendeels ook de noden en vragen binnen bepaalde leeftijdsfases bepaalt. Ontwikkeling gebeurt op cognitief, fysiek, psychologisch en sociaal vlak, en is voor elk individu uniek. Tegelijk zijn er ook gemeenschappelijke elementen. In het document '*normatieve lijst*¹' kan je een korte beschrijving vinden van de meest voorkomende seksuele gedragingen per leeftijdsfase. Deze gedragingen horen bij de 'normale' seksuele ontwikkeling, en komen in meerdere of mindere mate bij de meeste kinderen voor.

Het rechtenkader:

Een leidraad is hier het 'IPPF Charter voor seksuele en reproductieve rechten'. Ook het recentere 'Sexual Rights Declaration' is een bruikbaar kader. Daarnaast is er het 'Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind', dat kinderen en jongeren ziet als mensen met rechten, ook op vlak van seksualiteit.

Het juridisch en regelgevend kader

Wat mag en wat mag niet volgens het strafrecht en het burgerlijk recht? Het strafrecht vertelt ons verder over bescherming tegen ongewenste vormen van seksueel gedrag. Het geeft ook een aantal uitgangspunten weer zoals 'goede zeden', seksuele meerderjarigheid, consensualiteit. Wat wordt verstaan onder openbare zedenschennis, aanranding, ...

Het ethisch kader

Welke normen en waarden willen we verdedigen?

Ook de zes criteria uit 'het vlaggensysteem' worden hier meegenomen: toestemming, gelijkheid en vrijwilligheid, leeftijdsadequaatheid, contextadequaatheid en zelfrespect.

Traumatogene modellen

Er is reeds veel onderzoek gedaan naar de gevolgen en effecten van (seksueel) misbruik.